

Főoldal > ... > Családi Ügyek, Öröklés > Házasság Felbontása És Különválás > Spain

Házasság felbontása és különválás

 Spanyolország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A 15/2005. sz. törvény által bevezetett reform óta Spanyolországban a házasság felbontásához nem szükséges a korábbi különválás vagy a törvényes indokok megléte.

A házasság felbontása iránti eljárást valamelyik vagy mindkét házastárs keresete, illetve az egyik házastársnak a másik házastárs beleegyezésével benyújtott keresete alapján lehet megindítani. A házasságot felbontó ítélet meghozatalához elegendő, ha a következő követelmények és feltételek teljesülnek:

1. Három hónap eltelt a házasság megkötése óta, ha annak felbontását mindkét házastárs, vagy az egyik házastárs a másik házastárs beleegyezésével kéri.
2. Három hónap eltelt a házasság megkötése óta, ha annak felbontását csak az egyik házastárs kéri.
3. A házasság felbontása e várakozási idő nélkül is kérelmezhető, ha a keresetet benyújtó házastársnak vagy az egyik házastárs gyermekeinek vagy a közös gyermekeknek az élete, testi épsége, szabadsága, erkölcsi épsége vagy szexuális szabadsága és épsége bizonyíthatóan veszélyben van.

A fentiekből kitűnik, hogy a felbontás egyik házastárs által történő kérelmezéséhez és annak kimondásához elegendő, ha e házastárs nem kívánja fenntartani a házasságot, anélkül, hogy az alperes anyagi okokból ellenkérelemmel élhetne, ha a fent említett időszak eltelt; az utolsóként említett esetben pedig még ezen időszak elteltét sem kell megvárni.

A válási eljárás lehet közös megegyezéses vagy vitatott.

Az első esetben a kérelemhez csatolni kell egy egyezségi megállapodást, amely tartalmazza a közös szülői felügyelet alá tartozó gyermekek gondozásával, a szülői felügyelet gyakorlásával, valamint adott esetben a gyermekek kapcsolattartásával és a velük nem együtt élő szülővel való tartózkodásával kapcsolatos megállapodásokat, amennyiben szükségesnek ítélik, az unokák nagyszülei látogatásával és a velük való kapcsolattartással kapcsolatos intézkedéseket, mindig a gyermekek érdekeinek figyelembevételével, a háziállatokkal kapcsolatos intézkedéseket, figyelembe véve a családtagok érdekeit és az állat jólétét; szükség esetén az együttélési és gondozási időszakok felosztása, valamint az állatok gondozásával, a lakás és a berendezési tárgyak használatával, a házassági és tartási költségekhez való hozzájárulással, valamint ezek aktualizálásának alapjával és az esetleges garanciákkal, szükség esetén a házassági vagyoni rendszer felszámolásával, valamint adott esetben az egyik házastársnak fizetendő tartásdíjjal kapcsolatos költségek.

A második esetben a keresethez egy olyan indítványt kell csatolni, amely tartalmazza a házasság felbontásának vagy a különválásnak a hatásait szabályozó intézkedéseket, amelyeket az eljárásban megvitatnak, és ha a felek ezekről nem tudnak egyezsége jutni, az igazságügyi hatóság határoz.

Mindenesetre a bíróságok hatáskörrel rendelkeznek minden nagykorúnak nem minősített kiskorú gyermekkel, vagy olyan idősebb gyermekkel kapcsolatban, akivel szemben a bíróságok szülői kísérő intézkedéseket rendeltek el.

Ha nincsenek gyermekek, (a felek választása szerint) a bíróság hivatalvezetője vagy a közjegyző lesz az

illetékes.

A diplomáciai vagy konzuli tisztviselők a rájuk ruházott közjegyzői feladatok ellátása során nem állíthatnak ki különválásról vagy a házasság felbontásáról szóló közokiratot.

Az érvénytelenítéssel, a különválással és a házasság felbontásával kapcsolatos szabályok vonatkoznak az azonos neműek és a különneműek közötti házasságokra is, mivel a 13/2005. sz. törvény kimondja, hogy a házasságra ugyanolyan feltételek és joghatások vonatkoznak, ha a két fél azonos nemű, mint ha különnemű.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A 15/2005. sz. törvénnyel bevezetett reform óta a házasság felbontásához Spanyolországban nem kell semmilyen jogalap, mivel a házassági köteléket úgy tekintik, hogy az a házastársak szabad akaratának megnyilvánulása.

Az egyetlen követelmény az 1. szakaszban említett időszakok letelte.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A házasság felbontásának első hatása a házassági kötelék megszüntetése. Ezzel megszűnik az e kötelékből eredő együttélési és kölcsönös segítségnyújtási kötelezettség, és mindkét fél szabadon köthet új házasságot.

A spanyol jog - más országok jogával ellentétben - nem írja elő, hogy a feleség a házasságkötés eredményeként felvegye a férje vezetéknevét.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontása a házassági vagyoni rendszer felbomlásával és az esetleg közösen szerzett vagyon felszámolásával is együtt jár, ami a közös vagyon felosztását eredményezi, azaz egy olyan folyamatot, amelyet a házasságra irányadó tulajdonjogi rendelkezések határoznak meg.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A különválás, a házasság érvénytelenítése és a házasság felbontása nem mentesíti a szülőket a gyermekeikkel szembeni felelősség alól.

A házasságból származó gyermekeket érintő személyes intézkedések tekintetében döntést kell hozni: a) a gyermekek feletti felügyeleti jogról, b) a szülői felügyeletről, valamint c) a kapcsolattartás és a tartózkodás szabályairól. Mindezen intézkedések az uniós jogi eszközökben említett „szülői felelősség” körébe tartoznak.

A szülői felügyeletet, mint a szülői felelősség egyik formáját, mindig a gyermekek érdekében, személyiségüknek megfelelően, jogaik, valamint testi épségük és érzelmi sértetlenségük tiszteletben tartásával kell gyakorolni. Ez a következő feladatokat és hatásköröket foglalja magában: 1. gondozás, felügyelet, étkezés, nevelés és teljes körű oktatás, 2. a vagyon képviselése és kezelése, valamint 3. a kiskorú szokásos tartózkodási helyéről való döntés, amely csak mindkét szülő beleegyezésével, vagy ennek hiányában bírósági engedéllyel változtatható meg. A kiskorú gyermekek lakóhelyének mindkét szülő beleegyezése nélküli megváltoztatása emberrablásnak minősülhet.

A felügyeleti joggal kapcsolatban a gyermek mindenek felett álló érdeke határozza meg, hogy közös vagy az egyszülős felügyeleti jog megadására kerül-e sor.

Spanyolország autonóm közösségeiben eltérő jogszabályi rendszerek léteznek a saját családjogi szabályaikkal, amelyeket minden esetben meg kell vizsgálni.

A polgári törvénykönyv előírja, hogy a gyermekek közös felügyeletét akkor kell biztosítani, ha azt a szülők a javasolt egyezségi megállapodásban kérik, vagy ha ilyen megállapodásra az eljárás során kerül sor. Ha nem jön létre megállapodás, a bíróság valamelyik fél kérelmére elrendelheti a felügyeletet az ügyészség (Ministerio

Fiscal) jelentése alapján, figyelembe véve a gyermek mindenképp felett álló érdekének megfelelő védelmét. A Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlata megállapította, hogy a közös felügyelet nem kivétel, hanem inkább normális, sőt kívánatos intézkedés, amennyiben megvalósítja a gyermekek mindkét szülővel való kapcsolattartáshoz való jogát, még válsághelyzetekben is, feltéve, hogy ez megvalósítható.

Ami a házasságból származó gyermekek tartását illeti, az elv az, hogy a szülők különválása nem mentesíti őket a gyermekeik iránti felelősségük alól, és mindkettőjüknek hozzá kell járulniuk a gyermekek tartásához. A tartás kiterjed minden olyan dologra, amely a gyermek kiskorúsága alatt az ételmezés, a lakhatás, a ruházkodás, az orvosi ellátás, a nevelés és az oktatás szempontjából elengedhetetlen, és még akkor is, ha a gyermek önhibáján kívül nem tudta befejezni tanulmányait.

Ez rendszerint azt jelenti, hogy a szülői felügyeleti joggal nem rendelkező házastárs a gyermekek pénzügyi függetlenségének eléréséig köteles tartásdíjat fizetni a felügyeleti joggal rendelkező házastárs részére, vagy addig az időpontig, amíg a gyermekek – bár lehetőségük volna rá – saját hibájukból nem válnak függetlenné. Amennyiben a felügyeleti jogot közösen gyakorolják, a szülők általában maguk fizetik a gyermekeknek a náluk töltött időszak alatt felmerülő általános költségeit (ruházat, étkezés vagy lakhatás), míg a fennmaradó költségek fedezésére közös számlát nyitnak, amelyre minden szülő havi rendszerességgel befizeti a pénzügyi helyzetével arányos összeget. Mindazonáltal, amennyiben a szülők pénzügyi helyzete lényegesen eltér, nincs akadálya annak, hogy az egyik szülő a másiknak a gyermekeknek a nála töltött idő alatt felmerülő költségeire tekintettel pénzügyi támogatást nyújtson.

Az Általános Igazságszolgáltatási Tanács (Consejo General del Poder Judicial) elkészítette [a családi eljárásokban a gyermektartásdíj meghatározására vonatkozó táblázatokat](#), és minden esetben online informatikai alkalmazást kínál az egyszerű számítások elvégzéséhez. Ezek csupán iránymutatásul szolgálnak.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

Az a házastárs, akinek különválása vagy válása a másik házastársal szembeni pénzügyi egyensúlyhiányhoz vezet, és így az érintett házastárs rosszabbul jár, mint a házasság felbomlása előtt, kártérítésre jogosult, amely lehet átmeneti vagy határozatlan idejű támogatás, illetve egyszeri kifizetés formájában, az egyezségben vagy az ítéletben meghatározottak szerint.

E kérdéskörre egyes térségekben külön rendelkezések vonatkoznak.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás azt jelenti, hogy a házastársak a törvény értelmében már nem kötelesek együtt élni; más szóval megszűnteti az együttélési kötelezettséget, de a házassági kötelék érvényes marad. Megszűnik a másik házastárs vagyonának a házastársi jogkör gyakorlásához való kötésének lehetősége is.

5 Melyek a különválás feltételei?

A házasság felbontásához hasonlóan a 15/2005. sz. törvénnyel bevezetett reform óta Spanyolországban a különváláshoz sem kell semmilyen jogalap, mivel a házassági köteléket úgy tekintik, hogy az a házastársak szabad akaratának megnyilvánulása.

Az egyetlen követelmény, hogy (bizonyos eseteket kivéve) a házasságkötést követően meghatározott időnek el kell telnie a különválásra irányuló eljárás megindításáig. Ezek az időtartamok megegyeznek a házasság felbontására irányuló eljárásokra vonatkozó, az 1. pontban meghatározottakkal.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás joghatásai ugyanazok, mint a házasság felbontásáé: a házastársak már nem élnek együtt, és a másik házastárs vagyona a házastársi jogkör gyakorlásához nem köthető az azt kimondó jogerős ítélet vagy határozat keltétől, vagy miután mindkét házastárs közokiratban hozzájárult. A különbség az, hogy ez a házassági köteléket lazítja, de nem szünteti meg.

A kibékülés tehát lehetséges, mivel a házassági kötelék nem szűnt meg. Ahhoz, hogy a békülés joghatást váltson

ki, azt mindkét félnek külön be kell jelentenie a bíróságon. Mindazonáltal ha a házastársak között a házasságkötéssel házastársi vagyontársaság jött létre (például *sociedad de gananciales*, amely szerint az egyik házastárs bevételeinek fele a másik házastárs tulajdonának minősül), a különválás következtében ez a rendszer megszűnik, és vagyonmegosztó rendszer lép annak helyébe.

Ehhez hasonlóan a különválás (sőt a különélés ténye) megszünteti az apaság vélelmét is, amely szerint azok a gyermekek tekintendők a férj gyermekeinek, akik a különválástól számított 300 napon belül születtek.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenítése során (amely mind az azonos neműek, mind a különeműek között kötött házasságra alkalmazandó) a bíróság kimondja, hogy a házasságkötésre olyan hibákkal került sor, amelyek miatt a házasság eleve érvénytelen; a bíróság tulajdonképpen megállapítja, hogy a házasság soha nem állt fenn, ezért nem váltott ki joghatást. Ennek megfelelően családi állapotát tekintve mindkét házastárs ismét egyedülállóvá válik.

A házasság érvénytelenítésével együtt jár a házastársi vagyontársaság, valamint az együttélési és kölcsönös segítségnyújtási kötelezettség megszűnése.

A különválásnak és a házasság felbontásának esetével ellentétben az a tény, hogy a házasság soha nem jött létre, azt jelenti, hogy nem kell semmilyen kompenzációs juttatást fizetni, mivel annak előfeltétele a korábbi érvényes házasság; ezt a szigorú feltételt enyhíti az a lehetőség, miszerint a jóhiszeműen eljáró házastárs számára kártérítés ítéelhető meg, ha a másik házastárs a házasságkötés során rosszhiszeműen járt el.

A házasságot érvénytelenítő bírósági ítélet meghozatalát megelőzően keletkezett joghatások továbbra is alkalmazandók a gyermekekre. Ezek a joghatások tehát a különválásnak és a házasság felbontásának az esetéhez hasonlóan alakulnak.

A polgári bíróságok házasságot érvénytelenítő ítéletei mellett Spanyolországban elismerik az egyházi bíróságok kánonjogi házasságot érvénytelenítő határozatainak, vagy rövid, el nem hált házasságok esetén a pápai döntések polgári joghatásait, amelyek érvényesüléséhez hitelesítő eljárásra van szükség (amely hasonló a végrehajthatóvá nyilvánítási eljáráshoz), amelyet az elsőfokú bíróságok (*Juzgados de Primera Instancia*), illetve, ahol ilyenek léteznek, a családjogra szakosodott bíróságok folytatnak le. Az ilyen elismerés alapját a spanyol állam és a Szentszék között 1979. január 3-án kötött, jogi ügyekről szóló megállapodás képezi.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A bármilyen formában létrejött házasság érvénytelenítésének feltételei a következők:

1. A házasságba való beleegyezés hiánya.
2. A házasságot valamely házassági akadály ellenére kötötték meg.
3. Olyan házasság, amelyet a házasság megkötésére jogosult békebíró, polgármester vagy tanácsos, a bíróság hivatalvezetője, közjegyző vagy tisztviselő, illetve tanúk jelenléte nélkül kötnek.
4. Olyan házasság, amelynek megkötése során az egyik fél tévedésben volt a másik fél személyazonosságát vagy olyan személyes tulajdonságát illetően, amely a házasságkötésbe történő beleegyezése szempontjából döntő fontosságú lehetett.
5. Kényszer vagy erkölcsi kényszer alatt kötött házasság.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság érvénytelenítésével megállapítják, hogy az a megkötésétől fogva érvénytelen. Ennek eredményeként családi állapotát tekintve mindkét házastárs ismét egyedülállóvá válik.

Az érvénytelenített házasságban a házasságkötés napjától az érvénytelenítő határozat meghozatalának napjáig keletkezett joghatások azonban érvényesek maradnak, ha azok a gyermekeket vagy a jóhiszeműen eljáró házastársat vagy házastársakat érintik.

A házastársak vagyonának felosztása során a korábban rosszhiszeműen eljáró házastárs nem részesedik a

korábban jóhiszeműen eljáró házastársat illető haszonból.

Emellett, ha a házastársak együtt éltek, a korábban jóhiszeműen eljáró házastárs az érvénytelenítő határozat által előidézett pénzügyi egyenlőtlenség kiigazítása érdekében kártérítést kérhet.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Spanyolországban a családjogi közvetítői eljárást állami szinten a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítésről szóló, [2012. július 6-i 5/2012. sz. törvényben](#) szabályozzák, amely a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól szóló, 2008. május 21-i 2008/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet ülteti át a spanyol jogba.

A közvetítést szabályozó általános elvek: önkéntes jelleg, szabad választás, pártatlanság, semlegesség és bizalmas kezelés. Ezen elvek mellett léteznek a közvetítésben részt vevő felek magatartására irányadó szabályok vagy iránymutatások, mint például a jóhiszeműség, a kölcsönös tisztelet, az együttműködési kötelezettség és a közvetítő támogatása.

A fent említett 5/2012. sz. törvényt alkalmazni kell a „határokon átnyúló jogvitákban alkalmazott közvetítésre” is, azaz arra az esetre, amikor legalább a felek egyike bármely más érintett fél lakóhelyétől eltérő államban rendelkezik lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel, és megállapodnak a közvetítés igénybevételében, vagy a közvetítést a hatályos jogszabályok írják elő. Ez a megállapodás létrejöttének helyétől függetlenül vonatkozik a közvetítéssel megelőzött vagy rendezett olyan jogvitákra is, amelyekben valamelyik fél lakóhelyének megváltozását követően egy másik állam területén kívánják a megállapodást végrehajtani vagy annak egyes jogkövetkezményeit érvényesíteni.

A legtöbb autonóm közösség a családi közvetítésről szóló jogszabályokat fogadott el. Például: Andalúzia – az andalúziai családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2009. február 27-i 1/2009. sz. törvény; Aragónia – az aragóniai családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2011. március 24-i 9/2011. sz. törvény; Asztúria – a családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2007. március 23-i 3/2007. sz. törvény; Kanári-szigetek – a családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2003. április 8-i 15/2003. sz. törvény; Kantábria – Kantábria Autonóm Közösség családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2011. március 28-i 1/2011. sz. törvény; Kasztília-La Mancha – a családjogi közvetítői szociális szakszolgáltatásról szóló, 2005. május 24-i 4/2005. sz. törvény; Kasztília és León – Kasztília és León családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2006. április 6-i 1/2006. sz. törvény; Katalónia (ebben az autonóm közösségben különösen jelentős, mivel e közösség tovább alakította jogalkotási hatáskörét e területen, és a katalán polgári törvénykönyv 233. cikkének (6) bekezdésében előírta, hogy az igazságügyi hatóság tájékoztató jellegű közvetítési eljárás elé utalhatja a feleket, ha úgy ítéli meg, hogy az eset körülményeire tekintettel még elérhető megállapodás); Valencia – Valencia családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2001. november 26-i 7/2001. sz. törvény; Galicia – a családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2001. május 31-i 4/2001. sz. törvény; Baleár-szigetek – a Baleár-szigetek családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2010. december 9-i 14/2010. sz. törvény; Madrid – Madrid családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2007. február 21-i 1/2007. sz. törvény; és Baszkföld – a családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2008. február 8-i 1/2008. sz. törvény.

Állami szinten a [polgári perrendtartásról szóló törvény](#) 770. cikkének (7) bekezdése előírja, hogy különválás és válás esetén a felek közös megegyezéssel kérhetik az eljárás felfüggesztését közvetítés céljából.

A határokon átnyúló házassági eljárásokban a 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 25. cikkét kell alkalmazni, amely szerint „a bíróságnak a lehető leghamarabb, és az eljárás bármely szakaszában – közvetlenül vagy adott esetben a központi hatóságok segítségével – fel kell kérnie a feleket annak mérlegelésére, hogy hajlandóak-e közvetítésben vagy az alternatív vitarendezés más formáiban való részvételre, kivéve, ha ez ellentétes a gyermek mindenek felett álló érdekével, az adott ügyben nem alkalmas megoldás, vagy ha indokolatlan késedelmet okozna az eljárásban”.

Közvetítésre a gyermekek jogellenes külföldre vitele esetén is lehetőség van, de ebben az esetben a közvetítési folyamatnak a lehető leggyorsabbnak kell lennie, és az eljárási cselekményeket a lehető legkevesebb ülésre kell sűríteni. A közvetítési folyamat felfüggesztése semmilyen körülmények között nem haladhatja meg a törvény által a gyermek jogellenes külföldre vitele esetének megoldására előírt időszakot. Ha a közvetítés megállapodáshoz vezet (amely más kérdésekre is kiterjedhet), azt a bíróságnak jóvá kell hagynia, figyelembe

véve a hatályos jogszabályokat és a gyermek mindenképp felett álló érdekét. Mindazonáltal a gyermek jogellenes külföldre vitelével kapcsolatos ügyekben eljáró bíróságok eltérnek a családjogi ügyekben eljáró bíróságoktól; az előbbi kérdések a tartomány székhelyén működő bíróságok hatáskörébe tartoznak, míg az utóbbiak tekintetében bármely körzeti bíróság gyakorolhatja a hatáskört. Következésképpen ha a megállapodás különböző típusú kérdésekre terjed ki, akkor előfordulhat, hogy eltérő bíróságoknak kell azt jóváhagyniuk (azaz a gyermek jogellenes külföldre vitelével kapcsolatos ügyekben a megye székhelyén működő bíróságoknak, míg a többi kérdés vonatkozásban az illetékes családjogi bíróságoknak).

Az olyan eljárásokban, amelyek tekintetében a nőkkel szembeni erőszakkal foglalkozó bíróságok (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*) rendelkeznek hatáskörrel, nem kerülhet sor közvetítésre.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

a) Hova kell benyújtani a keresetet?

Miután megállapításra került a spanyol bíróságok nemzetközi joghatósága az ügy elbírálására (a [2019. június 25-i \(EU\) 2019/1111 tanácsi rendeletben](#) meghatározva), és adott esetben a kötelékről szóló határozatot kiegészítő intézkedések elbírálására vonatkozó joghatósága, a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése iránti kérelmet (kivéve a közjegyző által feldolgozott, a különválás vagy a közös megegyezéssel történő, kiskorú gyermekek nélküli házasság felbontása esetén) az elsőfokú bírósághoz kell benyújtani. Egyes igazságszolgáltatási körzetekben léteznek családjogra szakosodott elsőfokú bíróságok. Konkrétan a következők:

- a házastársak közös lakóhelye szerinti elsőfokú bíróság,
- ha a házastársak különböző igazságszolgáltatási körzetben élnek, a felperes választhat az alábbiak közül:
 - a házastársak utolsó közös lakóhelye,
 - vagy az alperes lakóhelye szerint illetékes bíróság,
 - vagy ha az alperes nem rendelkezik állandó lakóhellyel vagy állandó tartózkodási hellyel, a kereset – a felperes választása szerint – az alperes tartózkodási helye vagy utolsó tartózkodási helye szerinti bíróságon is benyújtható.
- Ha az alperes nem rendelkezik állandó lakóhellyel vagy állandó tartózkodási hellyel, a kereset – a felperes választása szerint – az alperes tartózkodási helye vagy utolsó tartózkodási helye szerinti bíróságon is benyújtható.
- Ha az illetékességet ilyen módon sem lehet megállapítani, akkor a felperes lakóhelye szerinti elsőfokú bíróság illetékességébe tartozik.
- ha a házasság felbontása vagy a különválás iránti keresetet a két házastárs közösen nyújtja be, a házastársak
 - az utolsó közös lakóhelyük,
 - vagy az egyikük lakóhelye szerint illetékes bírósághoz nyújthatják be a keresetet,
- Az előzetes ideiglenes intézkedés iránti kérelmet a kérelmező lakóhelye szerint illetékes elsőfokú bíróság bírálhatja el.

Spanyolországban a [nemi alapú erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságokat](#) polgári joghatósággal ruházta fel a különválási, a házassági felbontását célzó és érvénytelenítési eljárásokra azokban az esetekben, amikor a polgári eljárásban részt vevő felek egyike olyan nő, aki az igazságügyi törvény 87. ter cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett nemi alapú erőszak áldozata, és a polgári eljárásban részt vevő felek egyike ellen nemi alapú erőszak elkövetőjeként, felbujtójaként vagy szükséges bűnrészeseként folyik nyomozás. Ebben az esetben a kérelmet a büntetőeljárás tárgyát képező, a nők elleni erőszakkal foglalkozó bírósághoz kell benyújtani.

A spanyol igazságügyi intézményekkel kapcsolatos információkkal és a bíróságok megtalálásával kapcsolatban az Általános Igazságszolgáltatási Tanács honlapján található [bírósági online keresőmotor](#) segítségével tájékozódhat.

A közjegyző által kezelt ügyekben a vonatkozó közokiratot a házastársak utolsó közös lakóhelye vagy a kérelmezők valamelyikének lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti közjegyzőnek kell elkészítenie.

A Brüsszel IIb rendelet alkalmazására vonatkozó gyakorlati útmutató ezen az oldalon található: [EJN kiadványok](#).

b) Alaki követelmények és okiratok

Amennyiben a felek a bíróság előtti eljárást választották, a házasság érvénytelenítése, a különválás vagy a házasság felbontása iránti keresetet írásban, a felperes ügyvédje (*letrado*) és jogi képviselője (*procurador*) aláírásával ellátva kell benyújtani. Ha a házastársak közösen kérik a különválást vagy a házasság felbontását, az említett szakemberek szolgáltatásait együttesen is igénybe vehetik.

A különválás és a házasság érvénytelenítése vagy felbontása iránti keresethez csatolni kell:

- a házassági anyakönyvi kivonatot és a gyermekek születési anyakönyvi kivonátát; nem elegendő az úgynevezett családi könyv (*libro de familia*) bemutatása,
- azokat az okiratokat, amelyekre a kérelmezők a kérelmüket alapozzák,
- azokat az okiratokat, amelyek lehetővé teszik a házastársak és – adott esetben – a gyermekek pénzügyi helyzetének értékelését, mint például az adóbevallás, fizetési kivonatok, banki igazolások, tulajdoni lapok vagy földhivatali okmányok, amennyiben a felek vagyoni jellegű ügyekben is kérelmet nyújtanak be,
- szülői felügyeleti terv a még nem nagykorúsított kiskorú gyermekekre vagy idősebb gyermekekre vonatkozó intézkedésekről, amennyiben a bíróság szülői kísérelő intézkedéseket rendelt el,
- az egyezség tervezetét, ha a különválást vagy a házasság felbontását közös kérelemben kérik.

Ha a közjegyzői utat választják (különválás vagy a házasság közös megegyezéssel történő felbontása nem nagykorúsított kiskorú gyermekek nélkül), a törvény szerint a házastársakat gyakorló ügyvédnek kell kísérelnie a közokirat kiállításakor, és az anyakönyvi igazolásokon kívül a házassági egyezséget is be kell nyújtaniuk.

12 Igénybe vehet-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Spanyolország elismeri a spanyol állampolgárok, az Európai Unió más tagállamainak állampolgárai és a Spanyolországban tartózkodó külföldiek költségmentességhez való jogát, ha az érintettek bizonyítani tudják, hogy nem rendelkeznek elegendő anyagi fedezettel a keresetindításhoz.

Természetes személyek akkor jogosultak költségmentességre, ha nem rendelkeznek elegendő vagyonnal, és a valamennyi jogcím tekintetében és családi egységként évente számított forrásaik és bruttó jövedelmük nem haladja meg a következő határértékeket:

1. a családi egységbe nem tartozó személyek esetében a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos többcélú állami jövedelmi index (IPREM) kétszerese;
2. a négy főnél kisebb, bármilyen típusú családi egységbe tartozó személyek esetében a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos IPREM két és félszerese;
3. a négyfős vagy annál nagyobb családi egységek esetében ezen index háromszorosa.

Az IPREM kiszámítása

Az IPREM kiszámítása: az IPREM összegéről és annak változásairól a következő internetcímen található tájékoztatás: <http://www.iprem.com.es>

A kérelmet az alapügyben eljáró bíróság helye szerinti ügyvédi kamarához (Colegio de Abogados) vagy a kérelmező lakóhelye szerint illetékes bírósághoz kell benyújtani; utóbbi esetben a bíróság átteszi a kérelmet az illetékes ügyvédi kamarához.

A határokon átnyúló ügyekben benyújtott kérelmek befogadására az ügyvédi kamarákat jelölték ki. Ilyen jogvitákban a kérelmet elbíráló hatóság a kérelmező szokásos tartózkodási helye vagy lakóhelye szerinti ügyvédi kamara.

Az az európai polgár, akinek az állama részes fele a költségmentesség iránti kérelmek továbbításáról szóló európai megállapodásnak, az országa által a megállapodás végrehajtására kijelölt központi hatósághoz fordulhat.

A kérelmet az eljárás megindítása előtt, vagy ha a költségmentességet kérelmező fél az alperes, akkor a kereset megtámadása előtt kell benyújtani. Ugyanakkor mind a felperes, mind az alperes később is kérelmezheti a költségmentességet, ha bizonyította, hogy anyagi körülményei megváltoztak.

Ha a házastársak nem rendelkeznek elegendő közös vagyonnal, és az egyik házastárs a másik anyagi helyzete miatt nem tud költségmentességet igénybe venni, az utóbbi házastárs a „*litis expensas*” (a házasság felbontása iránti eljárásra vonatkozó különös rendelkezések szerinti perköltségek) néven ismert eljárásban kötelezhető a peres eljárás költségeinek teljes egészében vagy részben történő viselésére.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A különválás, a házasság felbontása és érvénytelenítése iránti eljárásban a spanyol bíróságok által hozott határozatokkal szemben fellebbezésnek van helye. A fellebbezést 20 napon belül kell benyújtani ahhoz az elsőfokú bírósághoz, amelyik a vitatott határozatot hozta, és amelyik a fellebbezést hivatalos formába foglalja; az ügy a megfelelő tartományi bíróság (*Audiencia Provincial*) hatáskörébe tartozik. A fellebbezés tárgyában hozott ítélettel szemben bizonyos esetekben a Legfelsőbb Bíróság polgári kollégiuma vagy a Legfelsőbb Bíróság polgári és büntető tanácsa (*Tribunales Superiores de Justicia*) előtt felülvizsgálati és adott esetben rendkívüli eljárási szabálysértés miatti fellebbezés nyújtható be, amennyiben az adott autonóm közösségben külön jogszabályok vannak érvényben.

Az ítélet ellen a törvénynek megfelelően benyújtott fellebbezés nem függeszti fel az ítéletben jóváhagyott intézkedések hatályát. Ha a fellebbezés csak az intézkedésekről szóló határozatokra vonatkozik, a bírósági hivatalvezetőnek az érvénytelenítésről, a különválásról vagy a házasság felbontásáról szóló határozatot jogerőssé kell nyilvánítania, és annak a polgári nyilvántartásba való bejegyzését jóvá kell hagynia.

A különválásra és a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló eljárásokban a javasolt egyezséget teljes egészében jóváhagyó ítélet ellen nem lehet fellebbezni, kivéve az ügyészséget, ha az érintett, amely fellebbezést nyújthat be az esetleges kiskorú vagy cselekvőképtelen gyermekek érdekében. Ha nem hagytak jóvá intézkedést, benyújtható fellebbezés.

Ami a különválási, érvénytelenítési vagy házasság felbontásáról szóló eljárás előtt vagy alatt a bíró által hozott ideiglenes és előzetes intézkedéseket illeti, az ilyen intézkedéseket elfogadó határozat ellen, tekintettel annak ideiglenes érvényességére, nem lehet fellebbezni, mivel annak helyébe a különválási, érvénytelenítési vagy a házasság felbontásáról szóló eljárásban hozott ítélet lép.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

Ezen a területen [a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a nemzetközi gyermekelrablásról szóló, 2019. június 25-i \(EU\) 2019/1111 tanácsi rendeletet \(átdolgozás\)](#), az úgynevezett Brüsszel IIb rendeletet kell alkalmazni, amely Dánia kivételével valamennyi tagállamban hatályos.

Az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet (Brüsszel IIb rendelet) 2022. augusztus 1-jétől a 2201/2003/EK rendelet (Brüsszel IIa rendelet) helyébe lépett. Az időbeli hatály függvényében az egyik vagy a másik eszközt kell alkalmazni.

Ha az egyetlen cél az adott tagállam (és 2020. december 31-ig az Egyesült Királyság) anyakönyvében szereplő adatoknak a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése tárgyában egy másik tagállamban lefolytatott eljárás során hozott bírósági határozatok alapján történő frissítése, és ha az utóbbi határozatokkal szemben már nincs helye fellebbezésnek az említett tagállam jogszabályai szerint, elegendő, ha az alkalmazandó Rendelet rendelkezéseivel összhangban ilyen kérelmet nyújtanak be az anyakönyvi hivatalhoz, amelyhez csatolják:

- a határozat másolatát, amelynek meg kell felelnie azoknak a követelményeknek, amelyek a határozat hitelességnek a kibocsátó ország joga szerinti megállapításához szükségesek,
- a határozathozatal helye szerinti tagállam nemzeti bírósága vagy illetékes hatósága által kibocsátott hivatalos szabványosított minta szerinti igazolást,
- ha a határozatot mulasztás miatt hozták meg, a kérelemnek az alperes részére történő szabályszerű kézbesítését igazoló iratokat.

Ha a házasság felbontása, érvénytelenítése vagy a különválás tárgyában – Dánia kivételével – egy másik tagállamban hozott határozatot kívánnak elismertetni Spanyolországban, az elismerés iránti kérelmet azon személy lakóhelye szerinti elsőfokú bírósághoz kell benyújtani, akivel szemben az elismerés vagy annak megtagadása iránti kérelmet benyújtják; ehhez nem szükséges, hogy a határozat a kibocsátás szerinti tagállamban kötelező erejű legyen (elegendő, ha a származási országban végrehajtható). Ha az alperes nem Spanyolországban él, a kérelmet spanyolországi tartózkodási helyén vagy utolsó spanyolországi lakóhelyén, illetve – az említettek hiányában – a kérelmező lakóhelyén kell benyújtani.

A kérelmet írásban ügyvéd és a jogi képviselő igénybevételével kell benyújtani, és az előző esetben említett okiratokat is csatolni kell a kérelemhez.

A határozat elismerése másodlagos lehet.

A Dániában hozott határozatok spanyolországi elismerését [a polgári ügyekben folytatott nemzetközi jogi együttműködésről szóló, 2015. július 30-i 29/2015. sz. törvény](#) szabályozza. Az eljárás azzal kezdődik, hogy a kérelmet közvetlenül az illetékes elsőfokú bírósághoz kell benyújtani.

Ha az egyetlen cél az anyakönyvbe való bejegyzés, akkor nem szükséges előzetes vagy végrehajthatóvá nyilvánított bírósági jóváhagyás, mivel [az anyakönyvekről szóló, 2011. július 21-i 20/2011. sz. törvényt](#) kell alkalmazni.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A határozat elismerésének megtagadására irányuló kérelemmel kapcsolatos eljárás megegyezik az elismertetés iránti kérelem esetében követendő eljárással. Amennyiben a határozatot az (EU) 2019/1111 tanácsi rendelettel összhangban ismernék el, kifogás kizárólag az elismerésről szóló határozatról való értesítést követően nyújtható be, és a jogszabályban meghatározott határidőn belül fellebbezést kell előterjeszteni a megfelelő tartományi bíróságon.

Ha az ügy Dániában hozott határozatot érint, a kifogást addig kell megtenni, amíg a határozat az elsőfokú bíróság előtt van, és a bíróság a másik fél elismerés iránti kérelmét tárgyalja. A kifogás hivatalos benyújtásához minden esetben ügyvéd és jogi képviselő igénybevétele szükséges.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A [2012. június 21-i 1259/2010/EU rendelet](#) hatálybalépését követően, annak 5. és 8. cikkével összhangban a házastársak a rendeletben meghatározottak közül kiválaszthatják a különválásukra vagy a házasságuk felbontására alkalmazandó jogot. Ilyen jogválasztás hiányában a házasság felbontására és a különválásra azon állam joga alkalmazandó:

1. amelyben a bírósághoz fordulás időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye található; vagy ennek hiányában
2. amelyben a házastársak utolsó szokásos tartózkodási helye található, amennyiben ez a tartózkodási hely a bíróság megkeresésétől számított 1 évnél nem régebbi időpontban szűnt meg, és amennyiben a

- bírósághoz fordulás időpontjában az egyik házastárs még mindig ebben az államban tartózkodik; vagy ennek hiányában
3. amelynek a bírósághoz fordulás időpontjában mindkét házastárs állampolgára volt; vagy ennek hiányában
 4. amelynek a bíróságához fordulnak.

A házasság érvénytelenítésére alkalmazandó jogot és annak joghatásait a házasságkötésre alkalmazandó joggal összhangban, a polgári törvénykönyvvel összhangban határozzák meg.

A házassági vagyoni rendszerek tekintetében az alkalmazandó jogot a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén történő megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, [2016. június 24-i \(EU\) 2016/1103 tanácsi rendelet](#), vagy, ha ez nem alkalmazható, a [spanyol polgári törvénykönyv](#) 9. cikkének (2) bekezdése határozza meg.

A gyermekek feletti szülői felelősségre vonatkozó ügyeket az [1996. október 19-i hágai egyezmény](#) alapján az eljáró bíróság országa szerinti jog szabályozza.

Az ideiglenes intézkedésekre ugyanazt a jogot kell alkalmazni, mint amely az egyes esetekben a különválásra, a házasság érvénytelenítésére vagy felbontására alkalmazandó, kivéve a Spanyolország területén található személyekre vagy vagyonra vonatkozó sürgős intézkedések esetét, amelyek akkor is meghozhatók, ha nem áll fenn joghatósági ok az ügy elbírálása tekintetében.

A tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogot [a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyvvel](#) összhangban kell meghatározni.

A házassági vagyoni rendszerre alkalmazandó jogot a [2016. június 24-i \(EU\) 2016/1103 tanácsi rendeletnek](#) megfelelően kell meghatározni.

Ami a külföldi jogszabállyal kapcsolatos spanyolországi bizonyítást illeti, ebben az esetben a jogszabály tartalmát és érvényességét kell bizonyítani; ezt a spanyol bíróság bármilyen eszközzel megállapíthatja, amelyet a jogszabály alkalmazásához szükségesnek ítél.

Végül ki kell emelni, hogy a Spanyolországban indított eljárásokra mindig a spanyol eljárásjog irányadó, függetlenül a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére alkalmazandó jogtól. Ezeket az eljárásokat [a polgári perrendtartásról szóló, 2000. január 7-i 1/2000. sz. törvény](#) IV. könyvének I. címe szabályozza.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Last update: 29/09/2025

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.